

Politiken for at give udtryk for at lægge sig på linje med USA, efter at USA har lanceret doktrinen om retten til det forebyggende angreb.

Mit spørgsmål til statsministeren er: Har Rusland efter statsministerens opfattelse den samme ret som USA til at definere en situation, hvor der er behov for at gribe ind, også med militær-magt, uden om internationale organisationer?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Der gælder de samme regler for Rusland og for USA som for andre lande, og kort sagt går de regler ud på, at i henhold til international ret har et land ret til at anvende magt i selvforsvar og efter særlig bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd. Det gælder for Rusland, det gælder for USA, og det gælder for alle andre lande.

Kl. 15.10

Villy Søvnald (SF):

Jeg skal takke for svaret, som jo i virkeligheden er bekymrende, nemlig at der gælder de samme regler for Rusland som for USA og for alliancen. Det vil sige, at Rusland har samme ret eller samme mangel på ret som USA og dets allierede i Irakkrigen til at gribe ind.

Statsministeren var meget præcis i sit svar: FN-pagten hjemler anvendelse af magt i to og kun to situationer. Den ene er, hvis et land bliver angrebet, og den anden er, hvis Sikkerhedsrådet, som statsministeren også sagde, giver ret til at anvende militær magt. Men sagen er jo, at i tilfældet Irak gav Sikkerhedsrådet jo netop ikke nogen ret til at anvende militær magt, og det var derfor, USA i slutningen af processen undlod at indkalde Sikkerhedsrådet, fordi der ikke var flertal i Sikkerhedsrådet for det.

Det, statsministeren i virkeligheden svarer, er, at alle har samme ret, og dermed også at den nye Bushdoktrin, der giver ret til forebyggende angreb, er legitimeret af bl.a. den danske regering. Ethvert andet land har i sagens natur den samme ret, som statsministeren formulerede det, og det vil sige, at Putin har lige så stor ret eller mangel på ret som USA til at foretage et militært angreb, hvis han føler, at der er behov for det.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det var absolut ikke det, jeg svarede.

Lad mig bare for en ordens skyld præcisere, at i henhold til FN-pagten – helt præcist i art. 2, stk. 4 – er der et almindeligt forbud mod fysisk magtanvendelse staterne imellem. Forbud mod

magtanvendelse staterne imellem er det klare udgangspunkt. Men den hovedregel bliver brudt af to væsentlige undtagelser, dels af en ret til magtanvendelse i selvforsvar, dels såfremt FN's Sikkerhedsråd giver en særlig bemyndigelse til brug af magt. Det er, hvad der ligger i FN-pagten, og de regler gælder selvfølgelig for alle lande.

Villy Søvnald (SF):

Det er jo dybt bekymrende, at statsministeren ikke vil forholde sig lidt mere analytisk til spørgsmålet. Jeg forstår det slet ikke, men jeg tror ikke, det skyldes manglende evne. Jeg tror, det skyldes manglende vilje.

Sagen er, at vi er fuldstændig enige om den formelle del: Magtanvendelse kan kun ske i de to tilfælde, som både statsministeren og jeg nu har repeteret. Men problemet er jo, at Bushdoktrinen har iscenesat et brud på reglerne. Nu behøver man ikke længere at have det blå stempel fra FN's Sikkerhedsråd for at gå i krig. Det var derfor, man kunne gå i krig i Irak, og det er derfor, Putin med direkte henvisning til USA udtaler til Politiken den 21. og 22. oktober, at når USA har den ret, har han selvfølgelig også ret til selv at definere en tilsvarende situation. Efter den nye Bushdoktrin, som Danmark jo støtter, er Sikkerhedsrådet ikke længere et afgørende led i fortolkningen af, hvornår der må anvendes militær magt, og dermed har man åbnet Pandoras æske.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg er ikke bekendt med nogen doktrin, og regeringen har ikke forholdt sig til nogen doktrin, men udgangspunktet er altså helt klart det, jeg allerede har svaret. Det er helt klart det formelle udgangspunkt.

Vi ved alle sammen, at det internationale trusselsbillede er ændret, og at der naturligvis er behov for at overveje, hvilke konsekvenser det skal have for FN, for folkeretten og for reglerne om magtanvendelse. Vi har jo haft dilemmaet mange gange. Vi havde det f.eks. også på Balkan, da der blev grebet ind mod Milosevic, og her var der også en vældig diskussion om, på hvilket formelt grundlag det kunne ske.

Når vi ikke betragter menneskerettigheder som et internt anliggende, men som noget, det internationale samfund har ikke blot ret, men også pligt til at blande sig i, opstår spørgsmålet om, på hvilke vilkår man kan bryde den klare hovedregel, altså at der må ikke være fysisk